

El 'via crucis' comença ara

La reelecció de Mariano Rajoy com a president del PP al congrés que s'ha fet a València no el consolida com a líder del centre-dreta espanyol. Haurà de superar entrebancs d'autèntica volada, si el 2012 vol arribar a presidir l'estat.

"Compte amb la nit de sant Joan, que la Santa Companya acostuma a fer-hi una passejada!" Mariano Rajoy, un gallec de soca-rel, d'aquells que asserven que les bruixes no existeixen tot just abans d'assegurar que "haberlas, haylas", ha eixit viu del setzè congrés del PP. Una cita que ha coincidit, ves per on, amb el fatídic solstici estival, i que ha anat precedida d'un assetjament al líder inaudit en la jove història de la formació.

El grupet dels sudaris, les espelmes i les dalles, però, continuarà rondant Rajoy. Si el president del PP, segons reitera, aspira a presidir el govern espanyol des de la primavera del 2012, prèviament haurà de superar un martiri de quatre anys que molts –també alguns dels qui li professen fe absoluta– estan convençuts que no resistirà. Uns altres pensen que trepitjarà el camp minat amb prou cintura per a ressuscitar, d'ací a quatre anys, com una alternativa real al PSOE.

La recepta consisteix a compactar els 10.277.000 vots del 9M, seduir electors socialistes moderats i afluixar el discurs envers els nacionalismes diversos. No resultarà senzill, però, cuinar el retorn dels

conservadors al poder: serà un *via crucis*, amb les catorze estacions incloses.

1. Eleccions basques. A tot estirar queden deu mesos per als comicis bascos, per bé que el *lehendakari* Ibarretxe podria avançar-los si fracassa la consulta que ha previst de fer el 25 d'octubre. María San Gil, cara visible del PP al País Basc, ha abandonat la primera línia política en sentir-se "enganyada" i addu-

% vot PP País Basc

■ PARLAMENT BASC

2001 22,9%

2005 17,3%

■ CONGRÉS DELS DIPUTATS

2004 18,9%

2008 18,5%

int una "pèrdua de confiança" en Rajoy. Durant la seua etapa com a presidenta del PP basc, els resultats electorals han quedat lluny dels que al seu dia havia recollit Jaime Mayor Oreja, però, malgrat això, San Gil ha esdevingut un símbol del PP davant el nacionalisme basc. El

12 de juliol serà substituïda per Antonio Basagoiti, líder del partit a Biscaia, que compta amb el suport dels homòlegs alabès –Alfonso Alonso, ara diputat al Congrés ben proper a Rajoy– i guipuscoana –María José Usandizaga. La desorientació del partit, sumada al plus de vots que obté al País Basc qui ocupa la Moncloa, no conviden a l'optimisme. El 9M, el PP va quedar-se a vint punts dels socialistes, per bé que el 2000 el PP els havia superat d'un 5%. El PP fins i tot podria trobar-se obligat a fer president Patxi López: primer, per destronar el PNB; també, per compensar el *favor* dels socialistes navarresos, i *last but not least*, per tocar poder. En qualsevol cas, un resultat inferior al del 2005 feriria Rajoy.

2. La vella (i no tan vella) guàrdia. San Gil –que va sonar com a número 2

per Madrid– és nascuda el 1965; Juan Costa –redactor del programa electoral d'enguany– n'és coetani; Gabriel Elorriaga –cap de campanya el 2004 i secretari de comunicació fins a aquest congrés– és del 1962; Gustavo de Arístegui –portaveu d'afers exteriors–, del 1963... Perso-

nes joves i pròximes a Rajoy –nascut el 1955–, però disconformes amb la seua continuïtat a la presidència del PP. Encara en més mala situació queden noms tradicionals com ara Ignacio Astarloa, Miguel Arias Canete, Esperanza Aguirre o el flamant fitxatge –aquest sí, recent número 2 al Congrés per Madrid– Manuel Pizarro. Ni als uns ni als altres, Rajoy no els ha encomanat responsabilitats de volada, i les declaracions crítiques que hi han vessat anuncien tensió soterrada.

3. Els ex-companys de pancarta.

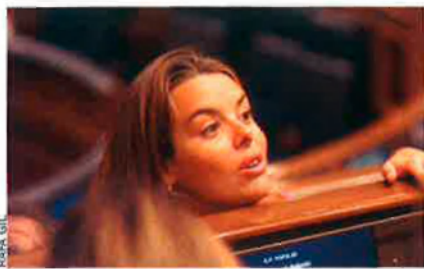
La legislatura passada, el PP no va dubtar

a manifestar-se de bracet de l'Església catòlica, el Foro Espanol de la Familia (FEF) o l'Associació de Víctimes del Terrorisme (AVT). Ho feren repetidament i amb un to elevat. Però el tarannà que Rajoy vol imprimir al PP xoca de ple amb la vehemència que encara caracteritza el discurs dels seus ex-companys de viatge, que a més tenen grans altaveus mediàtics. El president de la Conferència Episcopal, Antonio María Rouco Varela, el de la FEF –Benigno Blanco– i el de l'AVT –Juan Antonio García Casquero– defensen sense embuts la línia extrema del periodista de la COPE Federico Jiménez Losantos. Els insults que abans anaven adreçats al PSOE i als nacionalistes catalans i bascos s'han transformat en un bumerang que ataca els polítics del PP favorables a Rajoy. Les manifestacions davant el número 13 del carrer de Génova de Madrid en són un bon exemple.

4. Joves... i preparats de sobres?

Rajoy ha rejoinat força el seu equip al Congrés dels Diputats: la portaveu, Soraya Sáenz de Santamaría, té 37 anys; el secretari general, José Luis Ayllón, ara en farà 38; uns altres pilars com ara José María Lassalle, Alfonso Alonso o Jorge Moragas, entre 40 i 42... A la secretaria general del partit, hi accedeix, a 42

anys, María Dolores de Cospedal, i a la vice-secretaria de comunicació, Esteban González Pons, de 43. Rajoy ha esquivat la generació que el separa –55 anys– dels seus col·laboradors, i això també ha servit perquè els seus detractors l'acusen de renovar el partit sense renovar-ne el cap visible [vegeu l'entrevista a l'ex-consellera valenciana Gema Amor publicada al núm. 1.248 d'aquest setmanari]. Aquests sectors troben que la inexperiència es pagarà cara, tenint en compte que del costat socialista hi ha el saber fer d'Alfredo Pérez Rubalcaba, Ramón Jáuregui, José Antonio Alonso i companyia. De manera respectiva, Jiménez Losantos s'hi refereix com els *sorayos*, al grup que encapçala la vallisoletana. Atenció, igualment, als nous models de família que conviuen a la direcció del PP: De Cospedal és mare soltera; González Pons s'ha casat en segones núpcies i acumula fills dels dos matrimonis; Sáenz de Santamaría és casada civilment... I Lassalle –causant de la dimissió de San Gil en retocar l'esborrany de la ponència política– és casat amb la catalana Meritxell Batet, diputada del PSC al Congrés, on van enamorar-se en ple debat estatutari.

5. Eleccions gallegues. El bipartit PSdG-BNG esgotarà el seu mandat al

% vot PP Galícia

■ PARLAMENT GALLEC

2001 51,6%

2005 45,2%

■ CONGRÉS DELS DIPUTATS

2004 47,1%

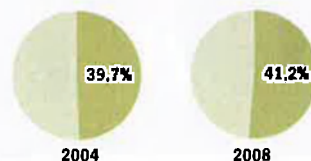
2008 43,9%

juny del 2009, però tot indica que la contesa s'avançarà uns quants mesos, a fi d'evitar una coincidència amb les eleccions europees que no agrada als nacionalistes. Tot i que els socialistes van quedar-se a només 4 punts del PP a les

passades estatals, és factible una victòria conservadora... Insuficient, però, per governar la Junta gallega, ja que el PP fins i tot té difícil de repetir l'últim resultat de Manuel Fraga, que el 2005 es quedà a un escó de la majoria absoluta. Per això, el líder del PP gallec i persona de confiança de Fraga i Rajoy, Alberto Núñez Feijóo, no dissimula que ja li agradaria governar amb el BNG. Viure quatre anys més a l'oposició –com ja passa a les principals ciutats gallegues– seria dur per a Rajoy.

6. Eleccions europees. Els comicis al Parlament europeu seran d'ací a un

% vot PP Parlament europeu

any. Si aleshores Rajoy continua al capdavant del partit, tindrà una revàlida d'altura. La cita europea amaga riscos evidents. Aquesta és una ocasió d'or per a passar comptes amb els partits a què hom se sent més proper. La crisi econòmica podria malmetre el PSOE i, en cas que Rajoy no se n'aprofitara, l'anàlisi seria clara: amb ell, el PP va fracàs rere fracàs. En aquest sentit, les urnes europees són propícies perquè opcions minoritàries facen forat: el partit de l'empresari José María Ruiz Mateos va aconseguir un escó a Brussel·les el 1989, enmig d'una crisi successòria al PP. Al 2009 UPyD, el partit –més sòlid– que lidera Rosa Díez, podria beneficiar-se'n. Ara fa quatre anys, el PSOE va avantatjar de dos punts el PP, en aquests comicis.

7. Per ràdio, televisió i premsa. La fèrria defensa de Rajoy abans del 9M ha mutat en abominació total. Tant la COPE com *El Mundo* i Libertad Digital –en el doble vessant: el televisiu i a la xarxa– fa tres mesos que critiquen el president del PP amb una intensitat inusitada. L'acusat només els ha contestat en una ocasió, però amb duresa: “Em presente perquè m'ho demanen els companys, no una ràdio o un diari”, va dir a Elx el dia que va convidar els desafectes a anar-se'n “al partit liberal o al conservador”. La visce-

ralitat dels mitjans en qüestió –la mateixa que fan servir en generar dubtes sobre l'11M– podria minvar, però la ferida mai no cicatritzarà. Jiménez Losantos se sent “enganyat” per Rajoy, a qui menysté cada matí. Del propassat congrés de València en diu “Bulgària, capital València”, i titlla de “mamelucs” els *marianistes*. La condemna per injúries i calúmnies contra l'alcalde de Madrid, Alberto Ruiz-Gallardón, per la qual haurà d'abonar 36.000 euros, no impedeix que continue maltractant verbalment *Ambiciones*, que és com l'anomena. També s'hi refereix com a “fill de Satanàs”. Manuel Fraga,

president d'honor del partit i alineat amb el tàndem Rajoy-Gallardón, no en resta al marge: Losantos li retreu el pasat franquista i l'equipara amb “l'homo antecessor”, a més de dir-li que prové d'Atapuerca i de pronunciar, a l'efecte, l'onomatopeia dels simis. Pedro J. Ramírez ha demanat una “revolta” contra el “niñato” Rajoy, de qui afirma que “sembla un tsar” i que l'única solució que resta, per desempallegar-se'n, és “la bomba atòmica”. Pío Moa, col·laborador habitual de Libertad Digital, ha estat una mica més agosarat, encara: per ell, el nou Rajoy és “pro-etarra”. Luis María Ansón, ex-director d'*Abc* i de *La Razón*, i actual columnista d'*El Mundo*, ha insistit en la “necessitat” d'un relleu al capdavant del PP. Ni que la Conferència Episcopal Espanyola provoqui canvis a la seua emissora, no farà callar les veus discrepant a què ara n'ofereix altaveus. La bona sintonia que fins ara mantenia el sector més reaccionari de la premsa amb el PP els ha permès d'adjudicar-se nombroses freqüències digitals de ràdio i televisió. L'àmplia parròquia que els escolta amb devoció hi trobaria aixopluc.

8. Les eleccions catalanes. Precisament tots aquests sectors enyoren i molt Aleix Vidal-Quadras, avui a Brussel·les. Amb ell, recorden, el PP català va anotar

% vot PP Catalunya

■ PARLAMENT CATALÀ

2003 11,9%

2006 10,6%

■ CONGRÉS DELS DIPUTATS

2004 15,6%

2008 16,4%

els millors resultats. Quan han considerat que els populars “jugaven a fer de nacionalistes”, han patrocinat un partit com Ciutadans, que han ajudat a entrar al Parlament... Com han fet –sense tanta ostensió i en aquest cas també amb la implicació de més grups mediàtics– amb UPyD, el partit de Rosa Díez. A la propera cita electoral catalana, que tindrà lloc entre la tardor del 2009 i la del 2010, el PP haurà de millorar sensiblement els seus números. Ho ha fet amb molta timidesa, i respecte al 2004, el 9M, però l'estratègia de “parlar amb tothom” que preconitza Rajoy –i que tants disgustos li costa– ha d'oferir una rendibilitat electoral a termini mitjà. A més, si el PP continua marginat al poder del País Basc, Galícia i Catalunya, encararà amb massa incertesa les eleccions autonòmiques i municipals del 2011.

9. Aznar i la FAES. L'ex-president espanyol i del PP, José María Aznar, s'ha mantingut prou distanciat de les polèmiques que han sovintejat els darrers temps. N'hi ha que tenen la certesa que està profundament penedit d'haver escollit com a successor Rajoy, amb qui tampoc no compartiria l'acostament a la resta de l'arc parlamentari que tant anhe-la el gallec. És impensable –tret que s'ar-

ribe a una crisi interna desfermada– que retorne a la primera línia política, però no ho és que la FAES, la fundació que dirigeix, diga la seua sobre el nou rumb que vol prendre Rajoy. De moment, com a intuïció, val a dir que la seua esposa,

Ana Botella, ha proclamat que Maria San Gil “defensa els valors del partit”: “Jo estic amb ella”, ha explicat. Rajoy ha reconegut que no manté una “relació intensa” amb Aznar, tot i que resideix a prop seu i és el pare de la factoria ideològica del PP, que és la FAES.

10. Les alternatives. Més enllà de Rodrigo Rato i el seu deixeble Juan Costa, que podrien erigir-se com a relleus de consens de Rajoy, hi ha tot de *barons* territorials que tindran molt a dir. Són ells que comanden les diverses federacions i que controlen els compromissaris que

van als congressos, a més de tenir força presència als òrgans de decisió de la formació. No hi haurà canvis significatius sense el plàcet de tres homes amb molt de pes: l'andalús Javier Arenas –escollit ara vice-secretari territorial, un càrrec que supervisa tota l'organització–, el gallec Alberto Núñez Feijóo i el valencià Francesc Camps. Tots tres lideraven les delegacions més nombroses al congrés del cap de setmana passat, només seguits a poca distància de Castella-Lleó, territori dominat pel seu president autonòmic, Juan Vicente Herrera, una persona que també se situa pròxima a Rajoy. Aquestes quatre delegacions superaven el 50% dels compromissaris electes reunits a València. Madrid, on rau bona part del descontent amb Rajoy, tan sols n'aportava el 8%, una xifra ínfima que atenuava les aspiracions d'Aguirre... I que, és clar, sempre entrebancarà la seua meta de presidir el partit. La línia plenament liberal i d'enfrontament amb els nacionalismes que fomenta la presidenta madrilenya no fa forat a destacades seus regionals del partit. Unes filials que, si Rajoy no se'n surt el pròxim bienni, podrien consensuar un nou candidat per al 2012. Caldrà estar alerta als moviments de Camps i d'Arenas, possibles opcions d'urgència. El primer, agrada més que no Aguirre dins de la pluralitat del PP i

arrasa a la seua autonomia, per bé que ha d'esdevenir més conegut als cercles de poder de Madrid; el segon, malgrat les continuades derrotes a Andalusia, té una llarga trajectòria. Una opció més arriscada seria María Dolores de Cospedal, que, al seu nou càrrec de secretària general, no tindrà la projecció del seu antecessor, Ángel Acebes, ja que hi haurà Gonzalez Pons com a portaveu del partit i Sáenz de Santamaría al Congrés.

11. Crisi i finançament. Rajoy no va estar-se d'incidir, durant la campanya electoral, en el seu desig de parlar sobre

la situació econòmica, més que no d'aspectes que la legislatura anterior havien marcat l'agenda del cap de l'oposició. Ara troba un terreny fèrtil, per a parlar-ne. Els símptomes que mostra l'economia espanyola són preocupants, però els primers 100 dies del seu segon mandat el president Zapatero no ha patit les invectives que hom espera del primer partit de l'oposició. Rajoy haurà d'explotar al màxim el perfil del PP com a formació més preparada per a afrontar les dificultats econòmiques, i fer-ho amb rapidesa, perquè podria passar que les estretors no foren tan grans cap al final de legislatura, just quan molts decideixen el vot. El debat sobre el finançament, que espera a la cantonada, també posarà a prova el líder popular a l'hora d'aconterar els uns i els altres: les direccions del PP català i valencià s'han afanyat a demanar més bon tracte de part de l'estat, i els seus interessos poden topar amb els dels territoris menys desenvolupats.

12. Eleccions autonòmiques i locals. El PP controla amb majoria absoluta el País Valencià, Madrid, Castella-Lleó, Múrcia i la Rioja. A Navarra, governa en minoria, i a les illes Canàries, amb una Coalició Canària que n'ocupa la presidència. De les deu ciutats més poblades, Madrid, València, Màlaga i

Múrcia tenen alcaldes conservadors. Perdre algun d'aquests feus fóra un colp molt dur per al PP, ja que ara com ara –i a excepció de Canàries– els té ben consolidats. El problema és que tampoc no resultarà fàcil de pispar-ne cap d'important al PSOE: les illes Balears i Castella – la Manxa semblen a hores d'ara els més accessibles, com també les ciutats de Palma i Sevilla. Si el PP no ho aconsegueix, i sobretot si queda per sota del PSOE en nombre de vots municipals, la interpretació que se'n farà serà derrotista. El 2007, els conservadors van avantatjar de 150.000 paperetes locals el PSOE –una victòria global que no s'havia produït mai des del 2000–, i la lectura que se'n va fer apuntava cap a una victòria popular a les estatals d'enguany. Si el 2011 el còmput absolut beneficia els socialistes, el discurs triomfalista encara quedaria més en evidència.

13. El següent congrés. Els estatuts del PP preveuen un congrés estatal per trienni. El 2007 no se'n féu cap –com calia– a fi de no enterbolir la ferotge tasca opositora i per tal de concentrar la ment en les eleccions de tota mena que hi havia a la vora. Si atenem les declaracions dels contraris a Rajoy, al 2011 –la data del proper congrés popular– no hi haurà

excepcionalitat. Fins i tot podria ser la cita que avalara el relleu del gallec o en què aquest tinga previst de cedir el poder de manera oficial, si és que ho efectua abans de forma oficiosa; la fórmula que al seu dia va fer servir Aznar. Si la divisió

s'agreuja, al dissetè congrés –en aquest cas no se n'hauria de descartar un avançament– la proposta d'unes eleccions primàries que determinen el candidat a les eleccions estatals trobaria més ressò que no ara, com també seria probable que es fomentara la *democratització* del partit. Tan sols el 4% de la militància ha triat els compromissaris de València.

14. Fi (o inici) de trajecte. Supera- des les 13 estacions anteriors, Mariano Rajoy podria optar, per tercera vegada, a la presidència del govern espanyol. A la tercera van guanyar Felipe González

i José Maria Aznar, per bé que el sevillà tenia 40 anys i el madrileny, 42. Zapatero entrà a la Moncloa a 43. Rajoy, el març del 2012, complirà 57 anys, i certament això no hauria d'impedir que hi aspirara com qualsevol altre. El problema, en el seu cas, és que aleshores farà 16 anys que ocupa les primeres planes dels diaris i obre els noticiaris. Va accedir al seu primer ministeri el 1996, i tothom associa la seua cara amb el dit d'Aznar i amb les dues derrotes que acumula com a candidat. Rajoy, tret dels congressos del PP, mai no ha guanyat cap elecció, i darrerament també ha perdut una de les garanties que duia sota el braç: ser el líder d'un partit monolític, tan monolític que semblava no tenir corrents interns.

L'allunyament continuat del poder, però, ha fet surar les diferències entre els liberals i els demòcrata-cristians, entre els centristes i els més conservadors... I Rajoy se n'ha escapolit a la gallega, sense fer soroll. El voltava la Santa Companya i s'ha ben esmunyit. Sap del cert, però, que no l'ha deixada arraconada a València. Si no enfila ràpidament el camí que mena a la Moncloa, aquesta el perseguirà fins que l'enxampe o fins que un bon dia ell no puga més i diga "adéu".

Victor Maceda